

Amatierteātri tiekas “Pērses krastos”

→ 1. lpp.

Šajā vasarā Koknesē atkal valdīja teātra gars, jo saiets “Pērses krastos” pulceja skatuves mākslas cienītājus no tuvākām un tālākām vietām.

Izlaistas vien divas reizes

Saietu atklāja Daudzevas amatierteātris ar Z. Pāmšes vienību “Virieti”, pēc tam Brocēnu amatierteātris izrādīja klasiku — H. Ibsena “Leļļu namu”. Jaunjelgaviešu veikumu — iestudējumu “Muitnieka māja” (H. Paukss) — varēja noskatīties iršenieši.

Sestdienu sākās ar svīnigu saiti atklāšanu, tas bija arī viens no Aizkraukles novada svētku pasākumiem. “Sogad ir Dziesmu un deju svētku gads. Atcerieties, ir tāda dziesma ‘Manai dzimtenei’, un tājā ir vārdi: ‘Nāk vīri pelēkos vadmalas svārkos. Ir 1873. gads... Ir 1995. gads, un Koknesē pirmo reizi notiek amatierteātru festivāls ‘Pērses krastos’! Ir pagājuši 28 gadi, ik pārgadiem esam tikusi. Bija dīķizbēle un vēl visādas īglebas... Vienut pārīti mēs izlaidām, bet šogad mēs atkal esam kopā. Lielākais prieks ir, ka šoreiz mēs ne tikai svīnam amatierteātru festivālu ‘Pērses krastos’, bet arī otros Aizkraukles novada svētkus. Pie mums ciemos ir ne tikai draugi no visas Latvijas, bet arī mūsu novada amatierteātru kolektivi,” sanākušos uzrunāja Kokneses kultūras centra direktore, Kokneses amatierteātra režisore Inguna Strazdiņa.

Smiekli Koknesē un viedums Iršos

“Ir jauki redzēt, cik burvīgi, cik kaisīgi mūsu iedzīvotāji mil mākslu, kultūru: vieni tajā izpausties, citi — vērot, būt sajā procesā,” bildā novada domes priekšsēdētājs Leons Lidums. “Mēs no sava Latvijas sirds mēģināsim jums dot skatītāju mīlestību, skatītāju aplausus. Lai mūsu sajūtas, dzīmtes mīlestība paceljas augstos spārnos — dariet to visu uz skatuves! Un mēs jums to lausim — šeit, Koknesē, Bebros un

APLAUSUS SANĒMA Seces “Dūdenīši”.

Iršos! Lai jums daudz labu smieku no skatītājiem Koknesē, lai viendums Iršos un lai patiesums Bebros!” vēlēja Kokneses apvienības pārvaldes vadītāja Agrita Vagolina.

Jāteic, ka A. Vagolina vēlējumā vārdi pieplēdījās. Visas izrādes sanēma skatītāju aplausus. Smiekli pavadīja gan Seces “Dūdenīšus” (režisore Astrīda Mencendorfa), izrādot H. Paukša lugas “Ar spainu pa galvu” iestudējumu, gan Neretas “Leišmalīti” (Aija Kalnāre), kultūras centra pagalmā izspēlējot A. Bankas komēdiju “Sausa lapa”.

Pēc divām komēdijām Saldus Tautas teātris ar A. Dziles lugas “Vakars ar pilādzu tēju” iestudējumu festivala kuģi iegrieza pavism citā virzienā. Vaičāta par izvēli, iestudējot šo lugu, režisore Inese Legzdīņa teic: “Pirms pieciem gadiem Dainaipēnei, kas izrāde iznēs visu smagumu, bija 80 gadu jubileja. Es vīnai to veidoju kā daļanu. Šodien Dainaipēnei ir 85 gadi, un vija arvien ir uz skatuves, vienai no viņas partnērēm Guntai Rezvskai ir 86 gadi. Tas sakrita ar Latvijas simtgadi, un tā ir liela daļa mūsu vēstures. Luga tā visa ir kompakti parādīta. Jaunā pauzē no tā vīsa daudz ko nezinā, tāpēc man likās svarīgi tādā kompaktā veidā jaunatni tam izvest cauri. Tie, kas to pārdzīvojusi, atceras un saprot. Ari jaunajiem kaut kas

aizkeras, ka kaut kas tāds ir bijis un noticis.”

Raganīgās noskaņas

Pirmsjānu laikā raganīgas noskaņas ienesa Staburaga “Pirmā prognoze” (Signe Sniežde) ar “Raganīju Jāpiem”. A. Grīniecei šīs pasašas lugas iestudējumu, tikai mazzalviešu “Iraudēs” (Silvija Lisovska) sniegumā, varēja vērot Iršos un Bebros. Izrāzu parādi sajeta otrājā dienā Koknesē no slēdziņa Lielvārdes Tautas teātris (Kārlis Lišmanis) ar Dž. Patrika lugas “Mana dārgā Pamela” iestudējumu.

Savukārt sajeta noslēguma dienā pirmie uz Kokneses kultūras centra skatuves kāpa plavīnēši (Zane Kazuši) un izrādīja jaunāko veikumu — iestudējumu pēc Mairitas romāna “Vecais mērķakājs” motīviem. Izrādi “Gribu uz Parīzi!” (M. Vellers) uz Koknesē bija atvedis Valkas pilsētas teātris (Alvars Ikselis). Tālu ceļu bija mērojis Taujēnu (Lietuva) teātris, un pat lietuviešu valoda nebija skērslis, lai saprastu, kas notiek ar “Ires ligumu un trīs olām”. Pirms izrādes režisors Vidmants Kristaponis izklāstīja saturu. Divas dāmas — māte un meita — noīrējušas dzīvokli, taču tās maksai naudas nav. Ko nu? Viņas nolemji dzīvokli izirēt kādam profesoram un grāmatķēdam, kurš nekādi nevar piebēgt pārskatu. Profesors naktis pārgērbjas par bezpajumtnieku un iet no vērot, kā tiek skiroti atrķitumi, savukārt pie grāmatveža patvērumu atskrien melķet brālis, kuru no mājas iztriekusī ligava. Taču māte un meita nolēmi piekopt vēl vienruļu — zilēt. Tā nu sagādās, ka pie viņām ierodas grāmatveža sieva un viņa brāļa ligava. Lielā loma ir arī profesors sunim, kurš viņu saved kopā ar dzīvokļa saimnieci. Beigas labas, un viss labs. Bet kāda gan saistība irēs ligumam un trim olām? Kā pastāstīja Vidmants, olas ir zīlēšanas priekšmets — vajag kaut ko vēlēties un olas iemest Daugavā vai Pērsei. Viss noteikti piepildīsies!

Saietu noslēdza vietalviņi (Zane Kazuši), koknesiešiem un pilsētas viesiem spēlējot B. Juknēvičas komēdiju “Par diviem zakiem un pelēm uz galda”.

INESE LEGZDĪŅA, Saldus Tautas teātra režisore.

SMIEKLI PAVADĪJĀ arī Neretas “Leišmalīti”.

Koknesē visiem patīk

Pirmajā saitē 1995. gadā piedāļījās pieci kolektīvi. Kā gan radās ideja veidot šādu pasākumu?

“Aizkraukles Tautas teātris, kurā es spēlēju, apmeklēja daudzus festivālus. Es tāja laikā sāku strādāt par direktori. Kokneses kultūras namā un strādāju arī teātri. Zinot, ka te, Koknesē, ir daudzas skaitas vietas, kāpēc gan nesariņot? Kad bija izdomāts, pamazām rāvān vilā. Bija gan vienas dienas, gan divu dienu festivāli. Parasti festivālus rikoja jūlijā beigās vai augustā, ir bijis arī vienā latīkā ar Sama modināšanas svētkiem. Precīzi noteikti datums tam nav. Esam braukuši uz festivāliem Lietuvā, vienā no tiem iepazīmējās ar Taujēnu teātri un nākamajā gadā ielūdzām viņus pie sevis. Lietuvieši atbrauca un arī šogad ciešojās pie mums Koknesē. Pēdējo reizi Koknesē viņi bija pirms deviņi gadiem,” stāsta saieti rikotāja, Kokneses kultūras centra direktore un amatierteātra režisore Inguna Strazdiņa.

Sabrauc arī vietējie

Teātru saieti “Pērses krastos” pārasi tiek organizēti ik pēc diviem gadiem. Vienā reizē tas nenotika saistībā ar Dziesmu svētkiem un,

tāpat kā citi pasākumi, netika rīkoti arī pandēmijas laikā, kad bija aizliegta pulcēšanās.

Inguna Strazdiņa stāsta, ka pirmāsakumos kolektīvi tika ielūdzti uz šo festivālu. Koknesiešiem jau bija izveidojies stabils draugu loks, un par festivālu tika saņemtas labas atsaukmes. Inguna bilst, ka ir amatierteātri, kuri aktieri spēlē tikai savam priekam, tad ir tādi, kam svarīga izugsme, piedalīties festivālos un lieļajās skatēs, un ir tādi, kam ir ļoti augstvērtīgs sniegums, kas tuvojas profesionālajam teātrim. Parasti festivālos tiek uzaicināta eksperimentu komisija, kas vērtē katru kolektīvu sniegumu. “Mūsu festivāls visiem patik tādēļ, ka nav eksperimenti, tātātē atbrauc spēlēt savam un skatītāju priekam. Nav svarīgi, kāda limēna kolektīvs tas ir. Tas man patik, jo, iespējams, ka kolektīvs, kurā aktieri spēlē tikai savam priekam, izvērtē sevi, apskatās citus kolektīvus un pieņem lēmmumu, ka var sapņēties un pakāpēties solīt augstāk. Parasti draugu kolektīviem pazinoju, kad plānots festivāls. Arvien ir piedalījušies jauni kolektīvi, jo dzīrdētas atsaukmes par iepriekšējā festivālu, un Koknesē visiem patīk,” teic Inguna. Iepriekšējos festivālos nebjāja vietējo kolektīvu, bet gan no tālākām vietām. Sogad saistībā ar novada svētkiem Koknesē sabrauca vietējie kolektīvi.

→ 7. lpp.

TAUJĒNU TEĀTRA REŽISORS Vidmants Kristaponis un Inguna Strazdiņa.

Amatierteātri tiekas “Pērses krastos”

→ 6. lpp.
Dzirkstele
turpmākajam

Saieta laikā izrādes notiek gan telpās, gan āpus tām. Sogad tās notika kultūras centrā, tā laukumā, iepriekš ir spēlēti gan pilstdrupās, gan Blaumaja pagalmā un parkā pie skulptūras “Mūžībai”. Kad pie kultūras centra vēl nebija izveidoti laukums, spēļēja arī līdzās esošajā plāvīnā. Izveidojot Kokneses novadu, atsevišķas izrādes varēja noskatīties Iršu klubā un Vecbebrus, tēlnieka V. Jākobsona memoriālājā mājā “Galdīnos”. Tā bija arī šogad, kad novads ir apvienots. Izrādes Bebrus un Iršos bija labi apmeklētas.

Rikojot šādu saietu, ieguvums ir redzēt citu kolektīvu sniegumu. Inguna Strazdiņa teic: “Lielis, bet patīkams nogurums. Cilvēki nāk klāt un saka paldies, arī kolektīvi gan sociālajos tiklos, gan festivāla laikā pateicas. Prieks, ka atbrauc vietējie kolektīvi un teātri no tālākām vietām. Brocēnu teātris nospēlēja izrādi piektendienas vakarā un tūlīt devās atpakaļ, jo ir izlaidumu laiks, bet bija apņēmības pilni ierastes, jo “vajag paostīt Kokneses gaiss!” Kad dzirdi labus vārdus, nogurums viens nebūsanas aizmirstas. Tad saproti, ka tam, ko dari, ir kāda vērtība. Prieks par tiem skatītājiem, kas noskatījās visas izrādes. Prieks par manu teātri, kas man palīdzēja un atbalstīja. Mums šis bija grūts laiks, bet pēc saietā es sapratu, ka mēs varam un darīsim. Arī pašvaldība un Kultūras pārvalde mūs atbalstīja, un tas bija svārīgi. Man ir gandarījums, un ceru, ka pārējiem arī.”

Sagatavoja
Iveta Skaba

salīdojums Vālkā, iepriekšējais 2019. gads bija Alūksnē.

Vai gadu gaitā kaut kas mainījies organizatoriskajā vai citā ziņā? Agrāk kolektīvi atbraucu un pavadīja visu saietu laiku. Sobiņi dzīve ir ievešusi savas korekcijas — retais parliek uz visu laiku. Nospēlē un dodas projām. Protams, tāpat kā visas jomās, arī te iespējas ir atkarīgas no finanšu līdzekļiem.

Varam un darīsim!

Sogad saiets izskanējis. Vaicāta par izjutām, Inguna Strazdiņa teic: “Lielis, bet patīkams nogurums. Cilvēki nāk klāt un saka paldies, arī kolektīvi gan sociālajos tiklos, gan festivāla laikā pateicas. Prieks, ka atbrauc vietējie kolektīvi un teātri no tālākām vietām. Brocēnu teātris nospēlēja izrādi piektendienas vakarā un tūlīt devās atpakaļ, jo ir izlaidumu laiks, bet bija apņēmības pilni ierastes, jo “vajag paostīt Kokneses gaiss!” Kad dzirdi labus vārdus, nogurums viens nebūsanas aizmirstas. Tad saproti, ka tam, ko dari, ir kāda vērtība. Prieks par tiem skatītājiem, kas noskatījās visas izrādes. Prieks par manu teātri, kas man palīdzēja un atbalstīja. Mums šis bija grūts laiks, bet pēc saietā es sapratu, ka mēs varam un darīsim. Arī pašvaldība un Kultūras pārvalde mūs atbalstīja, un tas bija svārīgi. Man ir gandarījums, un ceru, ka pārējiem arī.”

Sagatavoja
Iveta Skaba

Vērtē skatītājs

INĀRA
no Rīgas

— Viesspēcīgāk no pagaidām trim redzētajām mani uzrunāja Saldus Tautas teātra izrāde. Lika aizdomāties līdz sirds dziļumiem. Aizdomāties par to, uz ko mēs cerējam, ko mēs darījam. Svarīgi, lai bērni saprot, kur saknes jādzēn un ka jābūt savai mājai, jo pilsētā tā māju sajūta ne vienmēr ir.

Sādi saieti ir vajadzīgi, un tie ir jāpopulārizē. Amatierteātriem ir īpaša “garša”, aktieri ir isti un patiesi, tautai tuvi.

ZAIGA
no Aizkraukles

— Man liekas, ka amatieri labāk spēle nekā profesionāli. Man ļoti patika gan sečiesi un neretiši, arī Saldus teātra izrāde bija pie sirds. Teātris man vienmēr patīcis, skatītāju gan varēja būt vairāk.

AIVIJA (no labās)
un **GUNTA**
Koknesē

— Noskatījāmies visas izrādes. Patīka plavīnēšu “Vecais mērķis”, līdz asāram aizkustināja Saldus “Vakars ar pilādu tēju”. Lielis paldies Ingunai par sarikoto festivālu!

Projektu finansē Mediju atbalsta fonda no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts “Staburags”.

MAF
Mediju atbalsta fonda

Bumba gaisā, to neapturēt tik viegli kā futbolā

KOMANDĀ IR SPĒKS! Pagājušajā gadā Keizarmēžā LSVS 59. sporta spēlēs K 60+ volejbolistu grupā izcīnīta 1. vieta. No labās — Modris Vilcāns, Jānis Feodorovs, Dzintars Grejs.

Foto no personīgā albuma

Panākumi pašu ziņā

— Kurā komandā jūs spēlējat un cik ilgi?

— Jau 40 gadu spēlēju Iršu volejbola komandā, no pirmsākumiem tājā esam palikuši divatā — es un Dzintars Grejs. Nākamā volejbola spēle mums plānotā 22. jūlijā Mežaparkā.

— Kā radās jūsu komanda?

— Laikā, kad bija sovhozi, kolhozi, vienaudžu grupā vienojāmies, ka spēlēsim volejboli. Bijām un jo īpjām esam laba komanda. Sākums gan bija grūts. Labu bumbu nebija, tās nevarēja kopīgi spēlēt. Tāpēc finansiāli mums daudz palīdzēja Iršu ciempadomes priekšēdātājs Pēteris Keijs. Ja vajābūt līdzām palīdzību, iepriekš viņš neko nesoīta, vien teicā: “Padomāšu”, bet tāpat vienmēr saņēmāja vīnu atbalstu.

Mūsu volejbola komanda guvusi panākumus arī ārzemē. Parasti spēles iegādājās nedēļu pirms Jāniem. Piedalījāmies strādājošo dalībnieku sacensībās. Komandas dalībnieki sametā naudu dalības maksai, autobusam. Mums bija nodrošināta nakšņošana, ēdināšana. Panākumi volejbola spēle bija mūsu pašu ziņā. Daudziem pretiniekim pierādījām, ka mākam spēlet volejboli!

— Kas jūs vēl interesē?

— Diemžel man trūkt laika, pārvarsā domīne volejbols. Iespēju robežā televīzijā skatos visas sporta pārraides. Savulaik braucu uz džudo, sambo sacensībām, aktīvi piedalījos skijoringā. Vienreiz skijoringa treniņā lauzu kāju. Protams, vizite pie ārstā, medicīniskā palīdzība... Iespējās manu traumēto kāju. Ārstam jautāju: “Bet vai sestdien varēsi spēlēt volejboli?” Interesanti, ko ārstš par mani toreiz nodomāja...

Agrāk nedēļu pirms paredzētajām volejbola spēlēm nepiedalījos nevienei līzklaidas pasākumā. Gatavojoties, koncentrējoties gaidāmajai spēlei. Tā savulaik man piecu kāzu lustes pagājušas secen. Es to nenozēloju. Man patīk spēlet volejboli, mūsu komandai ir daudz panākumu. Esam spēlējuši arī pret augstākās līgas spēlētājiem. Pretinieku kapteini ir aicinājuši savā komandā labākos spēlētājus, bet mēs tāpat daudzus esam

pārspējuši. Parasti esam spēlējuši par labākajām vietām. Neskatoties uz to, ka mūsu komandā nav garu spēlētāju.

— Krustu pirms spēles nemetu. Paļaujos uz savu spēles pieredzi.

Jābūt interesei

— Kā mudinātu jauniešus pievērsties volejbola spēlei?

— Pirmkārt, jābūt interesei un motivācijai! Ja vecāki spēlē volejboli, arī bērni šajā spēlē iesaistīsies. Vini redz piemēru un jo labāk, ja volejbola spēle bērnus aizraus un viņi paši intensīvi spēlē šo spēli.

— Kādrez Iršos bija bērnunams, daudzi bērni spēlē volejboli. Tagad tā vairs nav. Pamazām šis sporta veids Iršos iznikst. Daudz iedzīvotāju aizbrauc prom no šī pagasta. Ja Iršos nebūs skolas, nebūs arī bērnu, volejbola spēle zaudē aktuālitāti, jo nav spēlētāju.

— Jūsuprāt, vai Latvijas izlasei ir izredzes atgriezties Eiropas Zelta līgā?

— Skatos visas Latvijas virēšu volejbola komandas spēles. Protams, ka visi volejbola spēlētāji grib uzaņēt. Latvijas valsts izlase spēlē ar Kipras virēšu volejbola izlasi uzaņēja ar rezultātu 3:0. Spēle man nebija īpaši saistoša, jo kiprieši, manuprāt, ir vārgi pretinieki. Interesātākas spēles ir ar spēcīgākiem pretiniekiem, jo tad spēle ir aizraujošā. Vairāk emociju, spriedzēs.

— 24. jūnijā Latvijas volejbola izlasei pretinieki bija austrieši. Pagājušajā gadā Latvijas komanda ir uzaņējusi Austrijas volejbola komandu. Ari šogad Latvijas izlase pārspēja Austriju. Manuprāt, Latvijas valsts izlasei bija pieredzējusā spēlētāji nekā Austrijas valsts izlase. Notiek pauādzī muīspa. Vēl ir gaidāma spēle ar Ungāriju. Cerams, ka Latvijas komanda arī šajā spēlē uzvarēs.

— Parasti maksķerniekiem pirms zvejas novēl: “Ne asakas!” Ko jūs novēlētu Latvijas valsts izlases volejbolistiem pirms spēles?

— Nezinu... Varbūt veiksmi, izturību, cīnas sparu, arī neatlaidību. Patiesībā volejbols ir viena no grūtākajām spēlēm. Futbola jebkurš spēlētājs ar kāju var apturēt bumbu, bet volejbola? Bumba ir gaisā, to neapturēt, zibenīgi jādoma, kā to uztvert un raidīt pretinieka laukumā! ♦